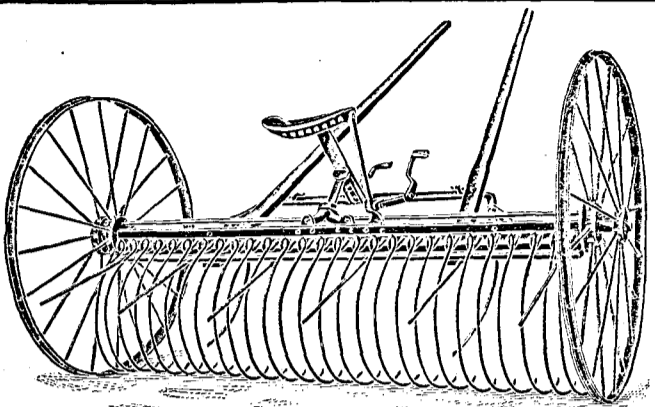

ERDÉLYI GAZDA

XXXVIII. EVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1906. MÁJUS 27.

21. SZAM

KÜHNE E. hazánk legrégebbi mezőgazdasági gépgyára által **MOSONBAN**

elismert gondos kivitelben szállítanak:

MINDENMŰ EGYSOROS KAPÁLÓESZKÖZÖK,

Columbia Cultivátorok, Herrmann kapálók.

Eredeti Laass-féle 6 soros Kapálógépek,

Burgonyamivelő eszközök,

Szénagereblyék, Szénaforgatók,

„OSBORNE“

kévekötő és marokrakó aratógépek, fűkaszaló gépek, stb.

Főraktár:

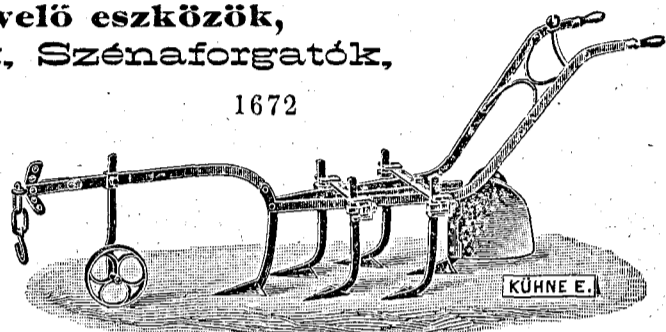
Budapest, VI., Váci-körút 57/a.

Fiókraktár:

Temesvár, Gazdaudvar.

Állandó bizományi raktár:

MARTON IGNÁCNÁL KOLOZSVÁR, FERENCZ-JÓZSEF-ÚT 3.

1672

KÜHNE E.

ROSE

PORCELLÁN-EMAIL-FESTÉK

mázoláshoz teljesen készen
vakolatra
fára és vásra
Törv. védve 10081 sz.

LUZ EDE ÉS TÁRSA

-FESTÉKGYÁR- BUDAPEST, VII. ORSÁG-UTCA 4.
Telefonszám 64.83.

1755 II.

Magánjáró gőzcséplőkészleteket,
• Vetőgépeket, Szénagyűjtőket, •
szabad. Burgonyakiemelőgépeket,
• szab. burgonyaosztályozókat, •

és mindenféle egyéb gazdasági gépet szilárd
o o szerkezettel és szolid kivitelben szállít:

DRÖSSLER KÁROLY

— cs. és kir. szab. gazdasági gépgyár, érc- és vasöntőde —

Gyártelep: POZSONY. BUDAPEST, VI., Váci-körút 59.

1449

**Gőzcséplőkészletek, 2¹/₂-től 12 lóerőig, Benzinmotorok,
Szalmaprések gőzhajtásra. Aratógépek és egyéb**

Mezőgazdasági gépek

legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynökségénél

Budapest, V. kerület, Váci-körút 32. szám

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk. Erdélyi képviselő: WESSEL LEÓ Kolozsvár, New-York-szálloda.

HEUCKE A. GŐZEKEGYÁR

— HAUSNEINDORF-I —

magyarországi
vezérképviselősege:
Budapest,
VI., Teréz-körút 31.

1707.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH,
Budapest, Váci-körút 63.

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakaszalók, járgány-cséplőgépek, löher-cséplők, tisztító-rosták, korokolyók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecs-kavágók, répavágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlemalmok, egyetemes ecél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

1242

Törlesztő kölcsönök.

Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók föld-birtokok és városi bérházakra.

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérházaknál a telekkönyv, házberadó vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsönöknél számíttatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ugyanőkök közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az

Igazgatóság.

Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

1501

Gyors és olcsó lebonyolítás.

Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Teljes 100-as érfolyam.

Cséplőgép-tulajdonosok!

A belügyminiszteri 1903/73565. o. o. sz. rendelettel előirt o. o.

mentőszekrények

gőzgépekhez kemény fából teljesen felszerelve 30 koronáért, járgánygépekhez pléhdobozban 6 kor.-ért, beszerezhetők a

Magyar orvosi műszertárban

— orvosi műszerek, kötszerek, és sérvkötők gyára —

Budapest. VII., Kerepesi-út 32.

Pótláshoz szükséges egyes szerek jutányos árért szállítanak. 1752

Gazdasági kereskedelmi és ipar-bank Részvény-Társaság

BUDAPESTEN, ERZSÉBET-KÖRÚT 35.

Telefon 149. Postatakpztri Cheque számla: 15603

Cheque számla: a Magy. Iessá nit. és pénzváltó-banknál

BANKOSZTÁLYA

utján törlesztéses jelzálogkölcsönt földbirtokokra, továbbá városi bérházakra legelőnyösebb feltételek mellett és leggyorsabban bonyolít le az érték legmagasabb arányáig. Megkeresésnél beküldendő a telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv.

VÁLTÓ-

kölcsönt gazdáknak, birtokosoknak, gazdaságosoknak.

KÖLCSÖNT

sorsjegyekre, értékpapirokra és vidéki takarékpénztári részvényekre a legelőnyösebb módon eszközöl.

Árjegyzék, költségvetés és szakszerű felvilágosítás ingyen.

Gazdasági egyesületeknek, valamint községi szövetkezeteknek tömeges megrendelésnél rendkívül kedvezményes árak és feltételek.

GÉPOSZTÁLYA

utján szállít csakis elsőrendű gyártmányban legkedvezőbb fizetési feltételek mellett:

Gazdasági gépeket, Gőzcséplő-készleteket, Tolókerék-rendszerű vetőgépeket, Egyetemes acél-ekéket, Gazdasági malomberendezéseket, Tejgazdasági gépeket, Fűrészyári berendezéseket, Szecs-kavágókat, Répavágókat, Morzsolókat, Darálókat stb.

Tejgazdasági, baromfitenyésztés-gépek és eszközök, tejtelepek, azu-kor-, szesz- és keményítő-gyárak berendezése, Műtrágya, erőtakarmányok Derbymelasse, zsák, ponyva stb. stb.

DUNKY FIVÉREK

CS. ÉS KIR. UDVARI FÉNYKÉPÉSZEK

ajánlják a mai kor igényeinek megfelelően berendezett műtermüket a nagyérdemű közönség becses figyelmébe.

Műtermek vannak:

Kolozsvár Miskolc
Mátyás király-tér 10. Városház-tér 20.

Dés S.-A.-Ujhely
Felső-sétátér. Főtér 9.

1729 **Sárospatak**
Kossuth Lajos-u. 70.

N A Y és R Ó N A

Gép, fecskendő és szállítóeszkögyár.

Központ:

BUDAPEST, V., KÁLMÁN-UTCA 15.

Taligák, szállító-eszközök bármely építkezés, gazdaság és iparüzem számára.

Diaphragma-szivattyúk. Fecskendők.

Emelő-szerszámok. Vasuti szerszámok.

Mindenféle műszaki és gazdasági kellékből állandó nagyraktár.

Tessék ajánlatot kérni. Telefon.

Bükkfa-Szén

Gróf Teleki László Gyula

erdélyrészi erdészeténél

Kecsed, u. p. Nagy-Iklód.

Retegi sz. v. v. állomáson waggonba rakra, a legolcsóbb napi áron waggonszámra beszerezhető.

Szívógázmotorokhoz és egyéb gazdasági használatra kisebb mennyiségben is. Zsákban való szállítás rendelésénél a zsák önköltségen számíttatik fei; vagy pedig zsákokat kérünk küldeni. 1423

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **műtrágyafélék**, ugymint: csontliszt és ásványi **szuperfoszfátok**, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szuperfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál

Központi Irodája: BUDAPESTEN, V. ker., Nádor-utca 4. szám, a hová a rendelések és mindennemű kérézősködések intézendők.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDÁTISZTI EGYESÜLET ÉS AZ
ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

- Kiállítás Kolozsvárt. 255
A székely lótenyésztésről. *Pálffy Gyula.* . . . 256
A kelet-friziai juhok teje, terméke és azok
mennyisége, ára. *Bölony Dénes.* 256
Kölestermelés. *V. L.* 257

Kisebbszakközlemények:

- Jégverés a komlóban. — A vetőmagváltozta-
tásnak betolyása a buza termőképességére
és minőségére. *r—s.* 258

Könyvismertetés:

- A borjú táplálása. 258

Egyleti élet:

- Meghívó az E. G. E. igazgató választmányi
ülésére. 258
Az E. G. E. kolozsvármegyei szakosztálya inté-
ző-bizottsági ülése. 258

Vegyes közlemények: 259

Mírdetések

Kiállítás Kolozsvárt.

Az erdélyi gazdasági egylet kiállítási szakosztálya még a múlt év végén elhatározta, hogy a folyó év őszén — folytatásul az elődök által kezdeményezett régi jóhírnévű erdélyrészi tenyészállatkiállításoknak, három évi szünet után — újra rendez kiállítást és pedig a sorozatban immár a XV-et

A közelmúlt politikai eseményei és viszonyai azonban sokáig kétségessé tették azt, hogy vajjon az elhatározást követheti e majd a kivitel. Mostanig kellett várnunk, hogy reményeink teljedésére immár megbízható bázist kapjunk.

Sajnos, mi nem vagyunk az angol nemzet, melynek fiai nyugodt önérettel mondhatják, hogy a kiállításokra szükségük nincs. Nekünk még igenis, végtelenül üdvös és hasznos minden olyan összejövétel, amelyen igyekezetünk gyümölcsei elismerést aratnak, ahol látunk, összehasonlítunk, tanulunk és összeköttetéseket szerezhünk. Mi még nagyon kicsinyek, szegények, elmaradottak és gyámoltalanok vagyunk, reá szorulva a legegyszerűbb tanácsközökre is.

Hogy minő és mekkora hatással voltak az Erd. Gazd. Egylet ezen kiállításai az utóbbi évtizedekben hazarészünk állattenyésztésére, azt igen jól tudja minden gazda. Hazarészünk állattenyésztésének a viszonyokhoz mérten elég magas színvonala — jórészt ezen nagy koncepciójú kezdeményezés eredményének tudható be.

Tizennégy alkalommal gyűjtötték már egybe kiállításaink Erdély gazdaközönységét s ezek az alkalmak mindig a komoly szemlélődésnek, a szakszerű megbeszéléseknek, értekezéseknek és iránymutatásoknak emlékeztető napjai voltak.

És mégis, mégis, alig jutunk előre egy-egy kis lépéssel.

Éghajlatunk, takarmány és talajviszonyaink olyanok, hogy háziállatainknak a kitartását, szívósságát, rugékonyságát, munkabírást és erejét már magukban más vidékeké fölé emelik s valóban indolencia volna tőlünk, ha a természet ezen nagy ajándékát a saját igyekezetünkkel még teljesebbé tenni, fejleszteni, nem iparkodnánk.

Különösen szarvasmarhatenyésztésünk az, melynek emelése valóságos életkérdés reánk nézve. Elég e tekintetben a királyhá-

gontúli nagy igásállat keresletre utalunk, amely évről-évre fokozódik s melyet kielégíteni egészen még soha sem voltunk képesek.

Hires erdélyi lóanyagunk degenerálódása, sőt kivészése alig lesz már megakadályozható.

Sertésenyésztésünket a sürűen fellépett sertésvész minőségben és mennyiségben egyaránt hosszú évekre visszavetette.

Egyedül baromfitenyésztésünk terén tapasztalunk az utóbbi évek alatt valamilyen előrehaladást, de bár ezen ága gazdaságunknak egyik quantitative is elsőrangú jövedelmi forrása, mégsem nyújthat kárpótást a többiekben szenvedett hátramaradásért és károkért.

Meg kell tehát ragadnunk az alkalmat, amely ezúttal is kínálkozik arra, hogy haladásunk fokát kölcsönösen bemutassuk és megismerjük.

Mostani földmívelésügyi miniszterünk még a régi időkből ismeri a mi állapotainkat s volt alkalmunk tapasztalni, hogy a mi bajaink orvoslása elől ő soha sem zárkózott el.

Ezúttal is bírjuk ígéretét, hogy ideai kiállításunk állami segélyezését — mely nélkül az alig volna létesíthető — nem vonja meg tőlünk.

Addig is tehát, amíg rövid néhány nap múlva pozitív formát adhatna a vezetőség a dolognak, kötelességünknek tartjuk a tenyésztő közönség figyelmét felhívni arra, hogy elhatározásával idejében tisztába jöve, a részvételre készüljön és minél nagyobb számban jelenjék meg szeptemberben úgy is, mint kiállító és úgy is, mint tapasztalást gyűjtő látogató.

Hisszük, hogy Darányi minisztert személyesen is elhozza ismét körünkbe az a szeretet, amelylyel mi őt máskor is mindig fogadtuk s már ez magában is nagy jelentőséget és súlyt fog kölcsönözni a mi ideai tárlatunknak.

Különbéféle tenyészállatoknak ez alkalommal való állami beszerzéséről is lesz szó, amiről később részletesebben fogunk értekezést adni.

Kapcsolatban a szokásos gép-, eszköz- és anyagkiállítás is (nálunk már ötödször) meg fog tartatni, mely szintén igen tanulsá-

— Jobb és megbízhatóbb

— magvakat —

nem is ajánlhatunk,
— mint a minőket —

32 év óta

Mauthner
Ödön

császári és királyi udvari
magkereskedésében
BUDAPESTEN
kaphat.

Permetezéshez

Ajánlunk szavatolás mellett permetezőket, kénporfúvókat, vegytiszta rézgálicot, sublimált kénport, dr. Aschenbrandt-féle hordói- és rézkénport, raffiaháncsot, jutafonalat a legjutányosabb áron. — Kívánatra árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V. Alkotmány-utca 31.

gos és hasznos leend a mi gazdaközönségünkre nézve. Hisz tudjuk, hogy gazdáinknak ez a legjobb és legmegbízhatóbb alkalom arra, hogy egy évi mindennemű szükségleteiket első forrásból, látva és jó minőségben beszerezhessek.

Egyelőre ennyit tudathatunk olvasóinkkal és mindazokkal, akik az utóbbi hetekben a folyó évi kiállításunk iránt szóval és levelekben érdeklődtek. Jövő alkalommal már a pozitív részletekről is értesítéssel leszünk.

A székely lótenyésztésről.

— Irta: Pálffy Gyula. —

E cím után nyomban egy kérdőjelet is alkalmazhattam volna, mert hogy immár a székely lónak létezése, illetőleg tenyésztése kérdésessé vált. Talán magyarabban és egyenesebben, mondjuk nem „székelyesen“ fejezem ki magam, ha kijelentem, hogy székely ló nincs és a székely lovak tenyésztése tehát lehetetlen.

Én is más is sokszor megirtuk és sokszor megbeszéltük a székelység állattenyésztésének ügyét, hanyatlásának okát. Minden alkalommal odakonkludált eszmélődésünk, hogy e devalvációnak a székelyföld specialis gazdasági viszonyainak a modern tagosítási eljárásokkal történt megváltoztatása az oka. A legeltetési rendszernek, vagyis a rengeteg nagy szabad és közös legelőknél felparcellázása és felszántása nyomán állott elő a mostani állapot, a székelység állattenyésztése terén. No meg az erdőkihasználás rendezése, továbbá a modern közlekedési eszközök is, a mezőgazdasági terményeknek máskénti értékesítése és a székelynépnek különben is koldusbotra jutása egészen más szerepet juttatott nekik a pénzforrások megteremtése és kihasználása körül.

De a magyar intelligencia is nagyobb lovat keresett csak a legközelebbi multban is kocsija elé, meg nyerge alá. Nagy ló! ez volt a jelszó. Aztán, hogy minő lábakon járt az a ló, és hogy minő „gőz“ hevitette, az mellékes. De nem is kell a mai generációnak (tisztelt a kivételeknek!) jó lábu és tüzes vérű ló, mert úgy félnek tőle, mint az isten nyilától. Ki lát ma ugyan úri embert, néhány mágnáson kívül lóháton lovagolva? Az valamennyi, tehát Erdélynek és főképp székelyföldnek az igen sok „tekintetes“ famillijából származó utód csak az emberek nyakán tud lovagolni, mert ügyvédek és exécutorok lettek és nem szívesen mondom tovább, de ha igaz: „nagyságos“ urakká vedlettek...

Ezek a hajdani jó tekintetes, igazi úri székely famillióból származó úrfik, esetleg a modernség felé hajló papáik néhány zajos és rózsaszínű ködös éjszaka után nyakára hágtak az évszázadokon primor őseik által megtartott birtoknak és portának, a „prima donatio“ okmányával pedig a kitört ablak szemet beragasztván, beköltöztek a városokba hivatalnokoskodni. Így a becses állat-anyag, értelmetlen, minden ambíció nélkül való egyének kezére maradt a legtöbb helyen, kik úgy bántak el ezekkel a haszon egyedekkel, a hogy nekik a legkönnyebb volt, a hogy arra a momentán alkalom kínálkozott.

Bocsánatot kérek, de azt már még sem tettem volna meg, hogy a székely lovak tenyésztéséről híres harisnyás székely gazdának te-

nyésztési célra „Nonius“ csődört adjak... Pedig ez megtörtént, csak mostanság.

Tessék megnézni az utódokat. Az ember szíve elszorul, ha látja, hogy abban a tenyészetben még létező néhány igazi tipikus székely kanca és az említett Nonius csődört után minő ivadékok estek. Elég lesz ha egyet leírok. A többi is ilyen, mert tudjuk a híres Noniusnak átörökölt képességét. Na hát így néznek ki az egyenes leszármazottak Nonius után: nagy fülek, kissé lazán illesztve, húsos nyak és ehhez (talán agyaggal) hozzátapasztva egy buta nagy fej. Juhfej, minden kifejezése nélkül a rejtett (?) értéknek. Apró, disznószemek álmatag tekintettel. Alacsony, zsiros mar, hajlott hát, ringó ágyék, csapott far. A végtagok hengeresek (ha most színházi referens volnék, azt írnam: hogy gömbölyűek) A végtagok izületi kötése puha, a csánk „ködös“, a csüd hajlás tompaszögbe megy át; a paták nagyok, aránytalanul otrombák.

A székely kancától örökölt tulajdonok a hengeres törzs, szóval a karcuság, a dús sőrénnyet, hosszú szőrű farok és... punktum.

Az egész állat egy puha, hideg, flegmatikus individuum. Jó, meleg napfényes délután vezettek előmbe és amíg így vizsgálgattam is szomorkodtam felette, majd hogy elaludt ott a lábán, a jó meleg napsugaraknak nyalábolásaitól.

Mondhatom, hogy keserves egy látvány volt nekem, akinek ősei hajdan híres székely lovakat tenyésztettek, kolompos ménesekkel birtak. Annál inkább ütköztem meg a látványon, mert én ismertem még, tehát értem még a székely lovat a maga eredetiségében, hamisítatlanságában. Nem áll az, hogy a székely ló kicsi ló volt. A székely lónak átlagos magassága 14 és 3 volt, vagyis 156 cm. Ez nem kis ló, ekkora magasságu ló elég van még most is a huszárságnál. Talán jól esik egy portait a székely lóról, ime itt adom:

Mozgékony kis hegyes fülek. Csontos, szikár, kis fej. Széles, lapos homlok. Eleven tűzű, nagy szemek, melyek félelmetesen vilámlóztatják fehérjeiket. Nagy, trombitaszerűen táguló, rózsapirosan bélelt orrcimpák. Ezek fölött az orrcimpák fölött igen sok lónál tökéletesen olyan sűrű és alaku bajusz volt, mint egy 18 éves fiatal embernél. A nyak szép ivelt volt, igen sokszor az űz és kakasnyak vegyülete. Széles, domboru szügy; dongás mellkas, hengeres has. Rövid, izmos magas mar, rövid hát, kurta derék, (elenyésző ágyék) acélos áthidalással. Dinnyé far, sokszor csapott far. Mérsékelt izmolt felkarok, de az aztán valóságos acél volt. A tiszta, a valódi, a hamisítatlan csánk mintaképét mutatta a székely ló csánkja. A csánk csonttanát tanulni lehetett úgy szólva az élő, tehát le nem bőrizött székely ló lábán. Nem úgy ám, mint a mostani lovak csánkját. Ha nézi a szakértő, elkáprázik a szeme, ködbe borul minden csánkbeli tudomány és nem látja a fától az erdőt. Hogy sajnálom a szegény fiatal ló-barátokat! azoknak már nem lesz fogalmuk a tiszta csánkról, mert bizony a mostani lovaknál, hol a nyúl tetem, hol az őztetem és hogy ne mondjam — a bivalentem, immár fajtabeli jellege egyik-másik divatba kapott lofajtának.

Micsoda lapos lábszárai voltak a székelylónak! A csont és az ín úgy pásszolt egymásmellé, mint a nyirentyű fájához a lószőr. A boka és pártacsont között a rövid csüd úgy szerepelt, mint a szekér lajtorjája és tengelye között a gumi-gyűrű.

A paták alakja és anyaga már mesés. Csinos, kicsi, szikár, beletörök a — hufreisszer.

Nos és a székely ló, ha szekér elé fogták megtöltötte azt a vörös, lapos bőrből készült hámot. Gusztus volt nézni a szekérből, a mint illegette a széles, gömbölyű farát, ha táncra kerekedtek lábai. Megszegte a nyakát, szemefehérjét hátra villámlította, prűszkölt egyet-ketőt és olyan karélyt vágott a patkószegeg úton a fordulásnál, hogy szakadt a föld utánna. Elpusztíthatatlan ló volt a székely ló. A hogy elment a hó, az egy éves csikókat kiterelték a havasra, a míg sarjadzott a fű, addig kosarakból ettették a marhák-tól megmaradt izzékkal. A hó leesése után még jó ideig ott kolompolt a ménes a félelmetes rengeteg erdőségek néma homályában, körmével kapargatván ki a hó alól a száraz udvarára, legfennebb egy-egy tátongó sebbel a combon, vagy a szűgyön, melyet éhes medvék vagy toportyán férgék ejtettek, éhes szenvedélyük csillapítása céljából.

Egész télen ott nyihogtak a gazzal behintett udvarán a székely atyafinak. Ilyenkor kevés zabot is meg jó szénát is kaptak.

És a mikor volt még valódi székely ló, akkor párját 200-240 forinttal meglehetett venni a javából, most a már „nem székely lovak“ párjáért 500 forintot, vagyis 1000 koronát kérnek, pedig ezek a fattyú bojtárok egy hónapi kucsirozás után térdre bukva könyörögnek bocsánatot, bevallván, hogy ők bizony nem székely származású lovak, hanem aféle betévelyedet, szerencsétlen királybiztosi kreaturák leszármazottjai.

A kelet-friziai juhok teje, termékei és azok mennyisége, ára.

Dr. Rodiczky is igen kedvezően emlékezik meg a friz-juh tejének dús zsirtartalmáról, mikor azt mondja, hogy a frizektől 1884-ben nyert tej felette kövér volt s a tejelési időszak vége felé a Feser-féle laktoskop 4:2-4:5° zsirtartalmat, míg a Cuevenne-féle lactodensimeter 1:414 fajsúlyt mutatott, ami igen magas szám.

De egy adat és körülmény sem szól annyira az itteni friz-juhok tejének jósága és zsirtartalmsága mellett, mint az, a melyet Ferenczy Ferenc keszthelyi tanár szives közlése nyomán irhatok, hogy t. i. Trillot és Forestier francia szakemberek ez évben megjelent dolgozatukban a Roquefort-vidéki (tehát Lazzak) juhok tejének zsirtartalmát a talaj minősége szerint: 6:98-7:42%-ig teszik, tehát a mi sovány legelőinken élő friz nemcsak mennyiségileg mulja felül a világ első tejelő juhát, de zsirtartalomban is, lévén a mi kifejt tejünknek átlagos zsirtartalma mint előbb láttuk: 7:9% —, a lazzakénak pedig (6:98+7:42:2) 7:2%. Nagy köszönetet mondok mondok e helyen is Ferenczy tanárnak szives adataiért, mert tudva azt, hogy a már tárgyalt lazzak-juh tejből készül a világhírű Roquefort-sajt, melynek pedig zsirtartalma 34:14%, alaposan remélhetjük, hogy a frizek elterjedésével az azok tejből produkálendő sajt gyártásánál nincs kizárva a világhírű Roquefort-sajthoz hasonlót készíthetnünk.

Mindezeket látva az itteni friz-juh tejének zsirtartalmára nézve, vessük ezt össze az eredetivel.

Mendel, Gross, dr. Zürn, német írók egyhangulag 5-6% zsirtartalmat irnak az eredeti friz-juh tejének javára és minthogy a németek nem fukarkodnak a nagy számokkal, biztosra vehetjük, hogy az nem is több.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király-tér, 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

(1007.)

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztés kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktáral (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzások is kaphatók.

És ennek alapján kimondhatjuk, hogy az itteni friz-juhok teje 1.5—2% al zsírosabb, jobb, mint az eredetieké.

Ennyit a frizek tejéről, annak jóságáról és zsirtartalmáról; lássuk most a tejből előállítható tejtermékek eisejét, a vaját, melyről ugyan nálunk legalább kissé szokatlan, mint aszatra kerülő, élelmi cikkről (csemege vajról) beszélni, de éppen az, hogy a frizek tejből ilyen izletes vaját is tudunk és lehet készíteni, a tej jósága és kiváló használhatóságáról tesz bizonyosságot.

Hazánkban a juh-vaj még nem tudta feljebb küzdeni magát a konyha légkörénél és csak ott lesz (kalács) sütéshez felhasználva, leginkább pékek műhelyeiben, — van még egy erdélyi speciális étel, a bámos, mely a juh vajból készül finom tengeri vagy búzaliszt hozzákeverése és felfőzése által és ez a Királyhágón túli részeken úri asztalokon is delicat számba megy. Hazai juhaink tejből lefőlözés útján nyerhető édes tejszínnek vajjá való feldolgozása nálunk nem szokásos, mert az ilyen vaj nem elég consistens és van bizonyos sajátságos mellék íze, mely élvezetnek útját állja, nem így a friz-juh tejből készült vajnak, melyről dr. Rodiczky — az általa 1890-ben készített vajról szólva — azt írja, hogy bár fehér színű, de igen consistens és nincs semmi különös mellék íze. Magam is köpültem nem egyszer juh-tejből, illetve főlöző gépen készült édes tejfőlből vaját és azt minden mellékizéltől mentesnek, kemény, kellemes ízűnek tapasztaltam és bátran megette volna legtöbb ember tehénvaj helyett, ha nem tudta volna, hogy az juhé.

Bizonyít az ilyen módon készült vaj jósága, tiszta íze mellett azon körülmény is, hogy úgy az 1885. budapesti általános, mint a kassai 1886-iki tejjgazdasági kiállításon kiállításban részesült.

Arra nézve, hogy mennyi vaját lehet a juh-tejből (frizeknél) köpülni, álljon itt az alábbi néhány kísérlet eredménye:

Dr. Rodiczky 1890-ben 10 liter tejet lefőlöz, nyervén ebből 2.43 liter édes tejfölt, ami 0.74 kg. vaját szolgáltatta.

Nagyon megközelíti ezen eredményt és így fedi az előbbi kísérletet az is, mit 1905. októberében csináltattam 7.5 liter juh-tejből — mely olyan sűrű volt, hogy azt kétszer is keresztül kellett bocsátani az Alfa Separator Kolibri tejfőlöző gépen — nyervén így belőle 1.75 liter édes tejszín, mely után 0.60 kg. kellemes ízű vaj lett az eredmény.

Ezen kísérletek, próbák azt mutatják, hogy 1 kgr. juh-vaj előállításához kell az első próba szerint 13.5 liter a második „ „ 12.5 „

átlag 13 liter tej, a juh-vajnak árát Kassán a tehénvaj áránál (2.40 koronánál) 40 fillérrel olcsóbban számítva egy liter tej 15.3 fillérrel értékesülhetne. Erdélyben egy juhra a sajtkészítésnél a savó lecsurgása után, tehát utoljára kinyomott juhvajból 0.33 liter esik, mit 2 koronával értékesítve, 0.66 koronát tesz ki a vaj jövedelem.

Gegesi Sámuel tordai földbirtokos szives adatai és saját tordakopándi tapasztalataim szerint vettem fel a juh-vaj darabonkénti mennyiségét 0.33 liternek, mert pl. Józsa Gyula incseli (Kolozm.) juhászatában csak 0.13 liter vaj esik egy juhra. A juh-vaját ilyen kiadásban felvidéki gazdáink nem ismerik, mert az itt benmarad a sajtban, illetve

gomolyában, amelynek készítését dióhéjban elmondom, mert ezt meg viszont erdélyi gazdatársaim nem ismerik.

A dézsában megolvasztott juh-tejre rátenyerel a juhász s azt a dézsa fenekére nyomkodja mindaddig, míg a savó felül nem kerül, a sajt anyag viszont a dézsa fenekére nyomatik, ezután a savót leönti s a dézsában maradt sajt gomolyát vászon ruhára borítja, melyet négy csücskénél fogva összeszed s a jobb juhászatokban kezével kissé kinyomkodja a savót, míg legtöbbször csak úgy szögge akasztja és hagyja egy napon át kicsepegni a savót. A ruhában egy nap alatt összeállott, megszilárdult gomolya, pár napra, hogy ez kissé alakot nyerjen szárító deszkára, majd hogy feneké meg ne penészedjen vesszőből font cserényre került s itt 8—10 napig szikkadva külseje megkeményedik, megsárgul, mikor is megérett arra, hogy piacra, vagy begyúrára kerüljön.

A külföldi — német — írók közül dr. Zürn művében azt mondja, hogy 16—18 liter tejből lesz 1 kg. vaj, a mi, ha figyelembe vesszük, hogy nálunk ehhez csak 13 liter tej kell, — a mellett szól, hogy az eredeti friz juh teje hazájában csakugyan zsirban szegényebb a mienkénél.

Hogy bár a magyar ember szájaizével alig egyeztetethető össze még a juhvajnak élvezete, de ez pl. a Frizföldön így van, mutatja a Milch Zeitung 1891. évi folyamának egyik közleménye, melyben az áll, hogy az ott termelt juhvaj legnagyobb része direct fogyasztásra kerül, az íróból pedig lágy sajtokat készítenek az ott nagyon keresett és óriási exporttal bíró u. n. „zöld sajtot“.

Tételek kísérletek arra nézve is, hogy célszerű-e s lehet-e? juh és tehéntejet összekeverni vajkészítés céljából, a nélkül, hogy hátrányára szolgáljon a juh-tej íze a kevert tejből készült vajnak. Izland szigetén, hol a juh-tejet gazdaságosan csak így kevert állapotban vajjá gyurva lehet értékesíteni Grönfeldt juhászati felügyelő Böggild tanárral tett erre nézve próbákat oly formán, hogy háromféle vaját készítettek és pedig egyet tisztán tehén, egyet tisztán juh-tejből és egy harmadikat a kettő keverékéből s mind a hármat átküldték Dániába és ott két professor két vajkereskedővel együtt vizsgálta a vaját és semmi különbséget nem találván ezek között sem ízben, sem kinézésben, sem kereskedelmi értékben, az ott — mivel a régi dániai parasztvajhoz hasonlít — mint ilyen jön forgalomba és nagy keresletnek örvend.

Mig tehát az előbbieken azt láthatjuk, hogy Friz földön és Európa északnyugati részén általában a juh-tejnek legnagyobb része vajjá gyurva lesz forgalomba hozva, értékesítve és csak az íróból készítenek sajtot, addig hazánkban semmi vagy alig valami rész lesz vaj gyanánt értékesítve, hanem a juh-tejből általánosan vagy zsirszegényebb sajtot (Erdélyben) vagy zsirban gazdagabb gomolyát (Kassán) csinálunk.

Ha emlékeben van még t. olvasóimnak a csak előbb említett felvidéki gomolya sajtkészítés, úgy az erdélyi emberek bizonyára zokon veszik fennebi azon kijelentésemet, hogy az ő sajtuik zsirszegényebb, mint a mi kassai friz gomolya sajtuink, — pedig úgy van! — és ezt be is tudom bizonyítani az alábbiakkal. Előre kell bocsátanom, hogy a kétféle t. i. erdélyi és kassai friz juh-sajt zsirtartalmának

összehasonlítása végett Torda-Aranyos vármegye négy nagy juhtartó gazdájához fordultam próbákért és pedig éppen azért e vármegye gazdáihoz, speciel tordaiakhoz, mert egyfelől a vármegye magasfoku juhtenyésztéssel bír, lévén benne körülbelül 130—140000 drb. juh, másfelől kitűnő havasi és mezősi legelői lévén, a juhtenyésztést, illetve sajtkészítést eo ipso *intensive* úzik. A négy földbirtokos juhtartó gazda, kik szivesek voltak 1904 őszén szeptemberi gyűjtésű sajtjukból mintát beküldeni, ezek: (I.) Bornemissza Gyula, Detrehem. (II.) Kimpel Antal, Alsó Nagy-Csán. (III.) Kimpel Floris, Alsó Nagy-Csán. (IV.) Székely Dénes, Torda. Ezeknek sajtját vette vegyvizsgálat alá dr. Doby Géza kir. vegyész, a helybeli m. kir. vegykerületi állomáson és kiegészítve vizsgálatát még egy (V.) sajtfelelőssel a kassai gazdasági tanintézet gazdaságában ugyancsak szeptemberben gyűjtöttel, — a sajtokban következő nedvességet (viz) és zsirt találta:

	I.	II.	III.	IV.	V.
Nedvesség	37.41%	35.91%	37.38%	31.24%	46.26%
Zsir	18.89	22.44	20.00	18.74	28.51

A meggyanúsításnak árnyéka sem férhetvén a vizsgálat végrehajtójához, — mert hisz előtte a különben is csak számokkal (I—V.) jelölt sajtfelelősök tulajdonosai teljesen ismeretlenek voltak, — azt hiszem bizonyítva áll ama előbbi kijelentésem, hogy a friz gomolya sajt zsírosabb, mint az erdélyi. Hogy viszont a viztartalma az erdélyi sajtok átlagához képest (35.48% viz) majdnem 10%-al több, ez csak a gazda haszna, mert ha 1 koronáért (ennyiért adta el t. i. gomolyájának kilóját ez idén gazdaságunk) tudja a tejsavó kilogramját (literjét) értékesíteni a felvidéki gazda, remélem nem csinál rossz üzletet?

Arra nézve, hogy a hazai friz-juh teje finomabb sajtfelelőségek gyártására is alkalmas, felemlitem, hogy az 1887—89-es években boldogult dr. Lejtényi, tanintézetünk akkori állattenyésztési tanszékének tanára, imperial sajtot is csinált és ez nemcsak Kassán, de külföldön is keresett csemege sajt volt.

Ezekben igyekeztem a friz-juh tejét, annak tartalmasságát sokoldalú kihasználhatóságát feltárni t. gazdatársaim előtt, s ha Erdély bércecs kis őshazám számító gazdái előtt sikerült a frizeket jó világításba helyezni, úgy e kívánsággal zárom soraimat: tegyenek e juh fajtaival mielőbb, minél többen próbát, s szavaim igazságáról meg fognak győződni.

Böllöny Dénes.

(Vége.)

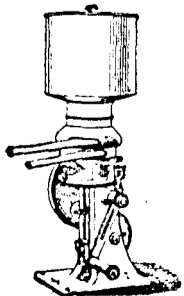
Kölestermelés.

— Válasz G. F. kérdésére. —

Kérdéseire az alábbiakban válaszolunk. Kölest csak ott érdemes termesztetni, a hol a tengeri jól beérik, klíma tekintetében tehát válogatós. Talaj tekintetében is megvannak az igényei. Jól megerem a humózus homokban, kiszáritott tőfenekekben, erdő irtásokban. Kötött, hideg, nyirkos agyag talajban a köles termesztésével sikert nem érhetünk el.

Talajelőkészítés olyan formán történjen, mint ahogy a tengeri alá szoktuk a talajt megművelni. Tehát az őszi szántást okvetlenül meg kell adni, erre esetleg az istálló trágyát is szétteríthetjük. Trágyázott földben a köles „fizet mint a köles.“

Vetés ideje május végén — június elején

Teljes tejszövetkezeti berendezéseket,

kézi-erő- és turbina-hajtásra, ugyszintén mindennemű tejjgazdasági gépeket és eszközöket tejszállításhoz, vaj és sajtgyártáshoz legelőnyösebben szállít az

Első magyar tejjgazdasági gép- és eszkozyár

1660 FUCHS és SCHLICHTER, Budapest, VI., Jász-utca 7. szám

KÜLÖNLEGESSÉG:

„Svéd Globe Separator.“

VAJKIVITEL: Tejtelepek és tejszövetkezetek által termelt vaját évi kötés mellett korlátlan mennyiségben legmagasabb áron veszünk át.

Árjegyzékek, költségvetések, tervek ingyen és bementve.

következik be. Meleg klíma alatt, koránérő gabonák után, esős időjárásakor még tarlóba is vethető, tehát július hó elején. Vetik szórva és sorba, az utóbbi esetben 12—20 cm.-re. Szórtvetésnél 20—30. sorosvetésnél 12—18 liter magot kell elvetni. Vigyázzunk arra, hogy a mag üszkös ne legyen. Üszkös magot $\frac{1}{2}\%$ -os kék-galic oldatban kell megcsávázni. A kérdett sorosvetőgéppel a köles jól elvethető.

A köles fejlődése megsínyli a gyomot, tehát gyomlálendő. Ha a föld kérés, úgy megboronálendő.

A kölest akkor kell aratni, ha a bugák felső szárai és a magvak szürkés sárga színűek. Ha ezt megfigyelni elmulasztjuk, a köles tul-érik és a magvak jó része kipereg.

A kölest a kiscgazda sarlóval aratja, legcélszerűbb gereblyezetlen kaszával vágatni; mert a felszerszámozott kasza kiveri a köles magját, kivált, ha a kasza gereblyéje a bugáig fölér. Arató gépekkel kölest aratni csak úgy lehet, ha az aratást jóval az érés előtt megkezdjük. Az ily módon korábban aratott köles kévéit 18—20-val kunyhó alakban utó-érés céljából összerakjuk, hogy az utó-érés megfelelően bekövetkezhesék.

Kat. holdanként normális viszonyok mellett, a kölesből 10—18 hl. szemtermésre és 10—15 q. szalma termésre számíthatunk.

V. K.

KISEBB SZAKKÖZLEMENYEK.

+ Jégverés a komlóban. A jelenlegi buja májusi növényfejlődés közepette is sok vidéken gyakori a jégeső, amely az 1—3 méteres komlóhajtások hegyeit letörvén, nagy kárt okoz a kertekben, mert a vezérhajtás nem bír fejlődni. Ezt tehát valamiképp pótolni kell. Ha a fejlődés elején — május közepén 1 méteres magasságig törte le a jég a vezérhajtást, úgy legjobb azt a földnél elmetszeni s a tőke új hajtást fog nevelni, mely kevéssel később ugyan, de fog termést adni; ha azonban már magasabb a hajtás, úgy a tőkéről új hajtást nevelni nem érdemes, hanem a letört inda legfelső hónaljhajtását kell a karóra vagy sodronyra kötni s abból új vezérindát nevelni. Igaz, hogy ilyen hónaljhajtásnak *elágazó termése* van, de ha többször felkötözzük, végül is reá fanyalodik a feljebb kuszásra. Ha száraz lenne az időjárás: úgy könnyen oldódó trágyázással kell a fejlődést elősegíteni. Legegyszerűbb, ha 2—3 szor esténként a komlótöveket 10-szeresen higitott trágyalével megöntözzük. De jó erre a célra a higitott pondrette s a feloldott chilisalétrom is, melyből 10 literre 1 kgot számíthatunk. Mihelyt azonban a toboz virágzása megjelenik (július elején), nem szabad többé lényeggazdag folyadékokkal öntözni, mert a toboztermés dudva, léha lesz, s abban a lupulin nem illatos, de szagos!

—r—s.

+ A vetőmagváltoztatásnak befolyása a buza termőképességére és minőségére című közleményben*) számol be szorgalmas agronom kutatónk *Cserháty Sándor* 3 éven át végzett búzavetőmagváltoztatási kísérletekről. Mintegy 50 gazdaságban Mezőhegyesről szerzett vetőmagot hasonlítatott össze a gazdaságokban termelt búzafélékkel. Az eredményeket összefoglalva, azt találta: hogy 1. az ösztérzésre a mezőhegyesi búza a gazdaságival szemben nem volt előnyben; 2. a vetőmagváltoztatás korántsem fokozta a termést oly mértékben, mint azt várni lehetett volna, 3. az összes kísérletek között csak kettő volt,

*) Mezőgazdasági Szemle 1906. áprilisi szám.

amelyeknél a mezőhegyesi búza mind a három évben többet érőnek bizonyult a gazdasági búzával! 4. Hektolitersúlyra a mezőhegyesi búza szintén nincs határozott fölényben a gazdaságival szemben! Általában kitűnt az, hogy nem éppen helyes sok gazdának azon eljárása, hogy akár van szüksége reá, akár nincs, húzavetőmagot 5—6 évenként változtatja!

r—s.

Könyvismertetés

A borjú táplálása. Lapunk előző számában ismertettük *Balogh Sándornak* „A borjú természetes és mesterséges táplálása, valamint felnevelése az egy éves korig, tekintettel a gümőkór elleni védekezésre” című munkáját; a nyomtatásnál az ismertetésbe hiba csuszott be, amennyiben a munka szerzőnél: Kassa, Gazdasági tanintézet, nem három, hanem *öt koronáért* szerzhető be, amint az a szóban levő munkára rá is van nyomtatva. A hasznos munkából legközelebbi számunkban szemelvényt közlünk.

EGYLETI ÉLET.

Meghívó. Az „Erdélyi Gazdasági Egylet” igazgató-választmánya 1906. évi május hó 29-én, (kedden) délután 3 órakor — *Petőfi-utca 7. szám alatti helyiségében* — ülést tart, melyre a tagokat tisztelettel meghívja

az elnökség.

Tárgyak:

- Múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása.
- Földmiv. miniszter leiratai:
 - kineveztetésének tudatása;
 - a katonai ellátási cikkek beszerzésére és biztosítására vonatkozó hadügyminiszteri rendelet tárgyában;
 - a hazai iparcikkek és gazdasági termékek kivitelének előmozdítása tárgyában kötött szerződés érdekében;
 - az országos vámügyi tanácsba küldendő tag bejelentése tárgyában;
 - a *Budapesti Közlönynek* a kereskedelmi szerződéseket tartalmazó számainak megküldése.
- Gazd. tanintézet átirata állami ösztöndíj ügyében.
- Az O. M. G. E. átiratai a mezőgazdasági munkásügyben.
- Az O. M. G. E. átirata a kóbor cigány-ügy rendezéséről.
- A szabolcsmezei gazdasági egylet átirata a mezőgazdasági munkásügyben.
- A békésmegyei gazdasági egylet átirata a *Néplap* szerkesztése tárgyában.
- Magyar Szőlősgazdák Orsz. Egyesülete meghívója nagyváradi borászati kongresszusra.
- Javaslat az erdélyi vármegyei magyarság helyzetének javítása érdekében.
- Cs. és kir. 12. hadtest értesítése a csapatok élelmezési szükségletéről.
- Indítvány mesterséges költetőgép és kiállítás tárgyában.
- Egyleti jogtanácsos jelentése egy megindított számadási perben.
- Építőbizottság jelentése egyleti ház építése ügyében.

14. Kolozsvár város tanácsa a színházi raktár céljára átengedett telek ügyében.

15. Kolozsvár város tanácsa egyleti telek csatornázására adott kölcsön tárgyában.

16. Kérelem egy telekért adott óvadék visszafizetése tárgyában.

17. Új tagok fölvétele.

18. Ülés napjáig beérkező tárgyak és esetleges indítványok.

*

Az E. G. E. kolozsvármegyei szakosztálya intéző-bizottsági ülése.

— 1906. május 23. —

Elnökölt: Lészai Ferenc kir. tan. sz. elnök.

Előadott és jegyzett: Éber Ernő, sz. előadó. *Jelenvoltak:* Barna Balázs dr., Cséser Lajos, Biró György, Jászberényi András, Szezfried Károly dr., Szász István, Pavlik Sándor dr., Idrányi Endre, Irsay József, Lőte József dr., Tokaji László b. tagok.

1. Múlt, március 1-én tartott ülés jegyzőkönyve fölolvastatván — tudomásul vétetett. Elnök indítványára — az intéző-bizottság jegyzőkönyvi köszönetet szavazott Szezfried Károly dr.-nak, aki januárius 1.-től április 1.-ig az előadói teendőket végezte.

2. Előadó bejelentette, hogy

a) Kolozsvármegye alispánja áttette Darányi Ignác földmívelésügyi miniszternek azon leiratát, amelyben kineveztetéséről és arról értesít, hogy a vármegyei mezőgazdasági bizottság törekvéseit és tevékenységét örömet fogja támogatni. — Az intéző-bizottság ezen leiratot, valamint az elnöknek azon bejelentését, hogy a földmívelésügyi minisztert kineveztetésekor táviratilag üdvözölte: örömmel vette tudomásul.

b) Kolozsvármegye közigazgatási bizottságának elnöke véleményes javaslatot kért Ersényes Lajos aranykúti lakosnak a gazdasági alaki képzés alól való fölmentése tárgyában beadott kérvényéről. — Intéző-bizottság az elnökség által megadott véleményes javaslatot tudomásul vette.

c) Kolozsvármegye alispánjának megkeresésére az elnökség közölte az intéző-bizottságnak a borjúk levágatásának tilalma tárgyában hozott határozatát. — Tudomásul vétetett.

3. Az elnökség által elintéztett ügyek során az előadó jelentette a következőket:

a) *Gróf Bánffy Miklós*nak főispánná történt kineveztetése alkalmából ügyszólt átiratot intézett hozzá az elnökség, amelyben a szakosztály tevékenységének támogatását kérte. — Tudomásul vétetett.

b) A múlt évben a *Barcaságba* tervezett kolozsvármegyei *kiscgazdák tanulmányútja* ügyében az elnökség megkeresésére az E. G. E. fölterjesztést intézett a földmívelésügyi miniszterhez annak anyagi támogatása iránt, hogy a tanulmányút a f. évi június—július hónapokban megtartható legyen. — Intéző-bizottság a jelentést tudomásul vette és azt határozta, hogy a Kolozsvári Gazdasági Egylet is kéressék föl a részvételre.

c) Az elnökség az Országos Növénytermesztési Kísérleti Állomáshoz átiratot intézett, amelyben kéri, hogy kolozsvármegyei *kiscgazdák körében növénytermesztési és trágyázási kísérleteket* végeztessen. Az állomásnak ezen tárgyban adott válaszára — az intéző-bizottság azt határozta, hogy ha külön erdélyi növénytermesztési kísérleti állomás nem léte-sülne, július hó közepe táján az állomás veze-

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kék- és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, hálós ingek és kabátok.

Finis leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

utódai

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvárt, Deák Ferencz-u. 3.

1008

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyszakaszak szerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

tőjének meghívásával megállapítja az eszköz-
lendő kísérleteket és az kiszáradt kísérleteinek
felügyeletét és a kísérletekről szóló jelentések
megtételét a szakosztály magára vállalja.

d) A m. kir. állattenyésztési felügyelőség
értesítése alapján az elnökség a f. év őszén
eszközlendő *fajkakaskiosztás* tárgyában ártírt
Nagykalota, Ketesd, Magyarbikal, Tancs és
Jegenye községek előjáróságaihoz és a nádas-
menti járás főszolgabírájához, valamint az
ezen községekben levő bizalmi férfiakhoz a
kistenyésztők jelentkezésének fölvétele tárgyá-
ban. — Tudomásul vétett azon kívánság ki-
fejezésével, hogy egy-egy községben mindig
csak egy-egy fajta kakas osztassék ki.

c) A Kereskedelmi Muzemhoz átiratot
intéztett, hogy *külföldi gyümölcskereskedők* címeit
és a külföldi gyümölcskereskedelmi szokáso-
kat tudassa a szakosztályal azon célból, hogy
jó gyümölcsstermés idején a szakosztály ezek-
kel érintkezésbe lépve, a gyümölcs értékesíté-
sét előmozdítsa. — Az intéző bizottság a be-
jelentést tudomásul vette és *Csérer Lajos*
indítványára azt határozta, hogy a kolozsvári
és fővárosi gyümölcsfogyasztókkal is érintke-
zésbe lép az értékesítés tárgyában. *Szász*
István indítványára azt is határozta, hogy az
alkalmas gyümölcsfajták egységes terjesztése
érdekében gyümölcsfaoltványok kiosztása cél-
jából megkeresi az alkalmas eszközöket és
hogy e tárgyban az Erdélyi Szász Gazdasági
Egylettől kér fölvilágosítást.

4. Előadó bejelenti, hogy a kolozsvári
állattenyésztési felügyelőség átirata szerint a
földmivelésügyi miniszter négy járásban ren-
dezendő *tenyészszarvasmarhadíjazásra* 1200 ko-
ronát engedélyezett és a felügyelőség kéri a
díjazások részletes tervezetének megállapítá-
sát. — Az intéző-bizottság a díjazások prog-
ramját következőképpen határozta:

Mocsi járásban október 7.-én; bíráló-bi-
zottsági elnök: Gaál Elek, bir. biz. tagok: Gaál
Gyula, Deák Ferenc, Gajzágó Tivadar, Albisi
Béla, Fodor Ödön.

Mezőborményesi járásban október 14.-én;
bir. biz. elnök: Velits Zoltán, tagok: Gaál
Albert, Sikó Lajos, Engi Elek, Gidófalvy
Kálmán.

Gyalui járásban október 31.-én, bir. biz.
elnök: Lészai Ferenc, tagok: Gallus Viktor,
Rosenberger Ignác, Babuczay János, Kovács
Béla.

Tekei járásban november 3., vagy 4.-én;
elnök: gr. Teleki Artur, tagok: gr. Teleki
Ferenc, Lengyel Gusztáv, Scheiner Mihály.

A bíráló bizottságok magukat kiegészít-
hetik; hivatalból tagjai a járás főszolgabírái,
az állattenyésztési felügyelő, a járási m. kir.
állatorvos.

Ezen tárggyal kapcsolatban — az intéző-
bizottság fölhívja az elnökséget, hogy a vár-
megyei *apaállatlétszám* kimutatását szerkeszse
meg és ennek eredményét, valamint az ezzel
kapcsolatos javaslatait a legközelebbi i. bizott-
tági ülésen terjessze elő.

5. Előadó javaslatára — az intéző-bizott-
ság kimondta, hogy a tej jobb értékesítése
céljából *Válaszút, Bonchidán, Nagysármáson,*
Bátoson és *Mocs-Keszüben* *tejszövetkezet* lé-
tesítését kezdeményezi.

6. Előadó indokolt javaslatára egy *göz-
ekeszövetkezet* szervezése tárgyában — az in-
téző bizottság következőket határozta:

a) a szakosztály hasznosnak és lehetsé-
gesnek tartja egy gözkezeszövetkezet létesítését;

b) megbizta az elnökséget, hogy a bir-
tokosoknál ez iránt való kedvet illetőleg tájé-
koztadjék és egy szakértővel állapítsa meg.

hogy a mezősegi birtokok talajalakulása mel-
lett a gözke megfelelően képes-e dolgozni;

c) ha a szükséges szántási területet biz-
tosító birtokos lenne, utasítja az elnökséget a
szükséges lépések megtételére;

d) ez esetben a szakosztály az előadó-
val tanulmányoztatni fogja 2-3 gözkezeszö-
vetkezet ügymenetét és munkáját.

7. Előadó javaslatára — az intéző-bizott-
ság azt határozta, hogy *Bánffyhungad* és *Ma-
gyarbikal* községekben olyan *gyümölcsstermelő*
gazdák részére, akiknek birtokában legalább
10-10 alma-, vagy körtefa van, *jutalmat* tűz
ki és pedig:

1. 50 holdon aluli kiszáradt részére,

2. 50 „ felüli gazdák és nem gaz-
dák részére.

Az 1. alattiak részére gyümölcsfaoltvá-
nyokban és kerti szerszámokban kiadandó
első, második és harmadik díj állapíttatik
meg, a 2. alattiak részére minden községben
3 elismerő oklevél.

A bírálatot a nyár folyamán bizottság
fogja helyszíni szemle alapján a természet
fajta, a gyümölcsös kezelése és a gyümölcs-
fák gondozásának megíráásával végezni. A
szükséges előintézkedések megtételével az i.
bizottság az elnökséget bizta meg.

8. A cs. és kir. hadsereg által a f. év
őszén eszközlendő *kézibevásárlás* tárgyában —
az intéző-bizottság az előadónak javaslata
értelmében megbizta az elnökséget, hogy a
hivatalos hirdetésmény közzététele után alkal-
mas módon ismertesse a Kolozsvárhoz közel
levő helységek kiszáradtival a *kézibevásárlás*
eljárását, a termények behozatalát szervezze
és az élelmezési raktárnál a kellő ellenőrzést
gyakorolja.

9. A *selyemtermelés* meghonosítás érde-
kében — az intéző-bizottság azt határozta,
hogy a földmivelésügyi minisztertől kérni fogja
egy szakközeg kiküldetését annak megállapí-
tása céljából, hogy Kolozsvármegye és első-
sorban a Kalotaszeg, mely községeiben lenne
alkalmas a selyemtermelés meghonosítására
a talaj és az éghajlat; a megjelölendő közsé-
gekben a tél folyamán a selyemtenyésztési
ismereteket terjessze és a szükséges mennyi-
ségű eperfacsemetéket osztanak ki.

10. Az E. G. E. múlt évi dec. 29-i
ig. választmányi határozata alapján — az
intéző-bizottság azt határozta, hogy fölkéri az
E. G. E. irodalmi szakosztályát a *vetőmagról*
és *vetésről* szóló 1-1½ iv terjedelmű népies
nyelvezetű füzetnek legkésőbb f. évi augusztus
hó végéig való kiadását és a kiadandó füzet
kézirátának az i. bizottság által kiküldendő
bizottság előtt való bemutatását.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— A trónbeszéd a közgazdasági teen-
dőkéről. A f. hó 22 én elmondott királyi trón-
beszéd a következő kijelentést is tartalmazza:

»Gazdasági téren a népek nagy vi-
lágversenyéből felénk intő szótátot sem
hagyhatjuk nyomtalanul elhangzani s
mindent el kell követnünk, hogy gazda-
ságilag nemzeti irányban megerősödve
népünk erejét kihasználjuk, megélhetését
biztosítsuk, jólétét emeljük, a munkás-
osztály sorsát javítsuk és biztosítsuk. *Nem*
*szabad késmünk mezőgazdasági termelé-
sünk nagyobb mérvű, belterjessebb s min-
den ágra kiterjedő előbbrevitelében, ipari*

és kereskedelmi tevékenységünk rend-
szeres és nagyarányú fejlesztésében, pénz-
ügyi és hitelviszonyaink rendezésében,
közszolgáltatásaink arányosabbá s elvi-
selhetőbbé tételében. Mindezekre vonat-
kozólag feladata leendő kormányunknak
a szükséges intézkedéseket megtenni,
vagy legalább előkészíteni.«

Ezek a királyi trónusról elhangzott sza-
vak bizonyosságát szolgáltatják annak, hogy a
legmagasabb helyen és a kormányon egyaránt
át vannak hatva annak a szükségességétől,
hogy közgazdasági és elsősorban mezőgazda-
sági tevékenységünk fokozódjék s ezáltal a
legszelesebb néprétegek sorsa javuljon. A
trónbeszéd a kormány feladatául tűzi ki azt,
hogy ezen célból a szükséges intézkedéseket
megtegye és előkészítse. És mi meg hisszük,
hogy a kormány ezt a feladatát minden ere-
jével igyekszik majd megoldani.

— **Államtitkárváltozás a földmi-
velésügyi miniszteriumban.** A király f.
hó 22-én kelt elhatározásával *Lestyánszky*
Sándort a földmivelésügyi államtitkári ál-
lásától sok évi hű és buzgó szolgálatának
elismerése mellett fölmentette és *Mezőssy*
Béla földbirtokost és országgyűlési kép-
viselőt földmivelésügyi ministeriumi állam-
titkárrá kinevezte. *Lestyánszky* különösen
a külföldi államokkal kötött állategészség-
ügyi egyezmények s a hazai állategészség-
ügy közlő szerzett nagy érdemeket. *Me-
zőssy Béla* tíz év óta tagja a képviselőháznak
és ezen idő alatt kiváló tehetségével és
széleskörű, de különösen nagy közgazda-
sági tudásával tünt ki. Mint földbirtokos,
sok gyakorlati ismeretnek ura és ezen is-
mereteit most, mint *Darányi Ignác* első
munkatársa a magyar földmivelésügyi
egyik vezető helyén bizonyára a magyar
mezőgazdaság javára fogja fölhasználni.
Mezőssy Bélát az erdélyi gazdaközönség
a múlt évi kolozsvári telepítési és parcellá-
zási ankétról is ösmerheti. Itt adta tanujelét
kiváló közgazdasági tudásának, ragyogó
ékekészülésének és az erdélyi magyarság
iránt való meleg érdeklődésének. Férfitko-
rának delén, fényes parlamenti múlt után,
nagy tehetségével, óriási munkaerejével és
munkakedvvel foglalja el *Mezőssy* a állam-
titkári állást. A magyar mezőgazdaság szép
reményekkel nézhet működése elé.

— **Küldöttség a kolozsvári aka-
démiaért.** Folyó hó 25-én délelőtt jelent
meg *Darányi Ignác* földmivelésügyi mi-
niszter előtt Kolozsvármegye, Kolozsvár az
E. G. E. kiküldötteiből és több erdélyrészi
képviselőből álló küldöttség, amely a ko-
lozsvári gazdasági tanintézetnek akadémiai
rangra való emelését kérte a minisztertől.
A küldöttség megjelent tagjai voltak: gr.
Bánffy Miklós főispán, *Szvacsina Géza* pol-
gármester, *Estérházy László* dr. főjegyző,
Ferenc József unitárius püspök, *Apathy*
István, *Posta Béla* e. tanárok, *Szentkirályi*

Telefonszám 394.

Mendel Lázár Fiai sörfőzdéje, Torda

Ajánlja: hordókban és palackokban legjobb minőségű 1735

világos korona sörét

A már 10 év óta fennálló Kolozsvári főraktár
Kolozsvárt, (Óvár, városi sörház) saját kezelés alatt áll.

Kolozsvárt kapható minden italmérésben, fűszer és csemege üzletben.

Telefonszám 394.

Ákos dr. városi biz. tagok; br. Bánffy Ernő, az E. G. E. alelnöke, Tokaji László annak titkára; Irsay József, László László, Pisztory Mór, gr. Teleki Arvéd, Tutsek Sándor országgyűlési képviselők. Gróf Bánffy Miklós főispánnak, a küldöttség szónokának a kérést meggyőző érvekkel támogatott beszédére Darányi miniszter megnyugtató választ adott, amelyben kijelentette, hogy bár nem szokott előre ígéreteket tenni, reméli, hogy a kérdés megoldása a küldöttség kérelme szerint kedvezően fog megoldatni.

— **Czimadományozás.** A király Molnár István királyi tanácsos, gyümölcsészeti és fenyésztés miniszteri biztosnak a miniszteri tanácsosi címet adományozta. A magunk részéről csak igaz örömünket fejezhetjük ki ezen cimadományozás fölött, amely olyan férfut ért, ki a magyar gyümölcsstermelés fejlesztése közül sok éven át valóban nagy és sikeres munkát fejtett ki.

— **Az állatállomány stagnálásának okai.** A *Köztelek*-ben Pókay Dezső állattenyésztési felügyelő az állatállomány stagnálásának okairól a többek közt a következőket írja:

„Az élő állatoknak, valamint a husnak magas árait, nemkülönben a tejtermékeknek könnyű és megfelelő értékesíthetőségét is figyelembe véve és állatállományunk számszerű stagnálásának okait kutatva, két oly körülmény kell, hogy megragadjuk figyelmünket, amelyek bizonyára a legtöbb esetben a bajnak igazi okai. Ilyenek látom első sorban birtokosságunk olynemű eladósodottságát, hogy e végett a mezőgazdaságban főfontosságú forgótőke szaporításának kérdését megoldni nem képesek s ennek keretében — még ha akarnák is — állatállományukat szaporítani nem bírják. Evvel kapcsolatban áll tőkében erős, avagy hitelképes bérlőosztályunknak számtalan esetben azon nehéz helyzete, hogy a kellő és megfelelő épülethiány az ő élelmességüknek és törekvésüknek is gátat vet. Régen az ilyen épületekkel eléggé el nem látott birtokok bérlői könnyen segítettek magukon, mert elég bőségesen lett a rideg tartáshoz szokott magyar marha kínálva s a bérlőnek kifizette magát a primitív felszerelés építése, de ma hogy nemcsak a magyar fajta marha, de a rideg tartást jobban tűrő tinóféle is nagyon megfogyott, az ilyen állattartás a magas beszerzési árak végett éppen olyan kevéssé fizeti ki magát, mint magasabb földbér mellett a lassu fejlődésű magyar marhának a tenyésztése. Állatállományunk stagnálásának egy másik okát pedig azon körülményben vélem látni, hogy kiszagda-közönségünk jövedelmének szaporítását még ma is nem annyira állatállománya szaporításában s evvel kapcsolatosan az okszerűbb gazdálkodásban, mint inkább az újabb birtokszerzésben véli feltalálni és törekszik megvalósítani.“

Ebben a közleményben jelét láthatjuk annak, hogy immár nem szépítgetéssel és nem túlzással kezelik az állattenyésztés dolgát, hanem az okok nyomozásával és a való

állapotok kiderítésével. Azt hisszük, minden oldalról, a gazdák és a kormányzat részéről hozzá kellene járulni adatokkal és eszmékkel ennek a problémának megvilágításához és megoldásához. Lapunk közelebről hosszabb, gazdák tollából eredő cikksorozattal fog bevilágítani ebbe a kérdésbe.

— **A mezőgazdaság állapota.** Az őszi közül a *buzavetés* az ország nagyobb részében kielégítően fejlődik, néhol igen szép, sőt tul buja a korai buza, különösen az Alföld sík részében, kevésbé a hegyi vidékeken, bár itt is található az idén igen sok haragoszöld színű, már kalásztát is fejlesztő szép vetés. A hosszas tavaszi szárazság, amelynek nyomát leginkább a Duna jobbparti és részben balparti részein láthatni, nagyon visszavetette a búzát, úgy annyira, hogy e miatt itt sok a ritka és alacsony növésű buza, amelyből pedig már aligha lesz a várakozásnak megfelelő termés.

— **A rozsot** az utótél nagyon megritkította, részben azonban a tavaszi hideg idő miatt a fejlődés is elmaradt. Számos helyen a rozsvetések a rendesnél apróbbak és a kalászok is kisebbek. Az Alföldön és főleg a homoki részeken a rozs virágzik. — Az őszi árpa néhol jól áll, másutt, például a Duna jobb partján, gyenge. A tavaszi árpát meglehetősen megviselte az áprilisi hideg idő, lassan tért magához és még most is, főleg a hegyvidékeken, ahol elegendő esőt nem kapott, gyenge. Hasonló sors érte a zabot, mindazáltal a zab mégis jobban küzdött-ugy a hideg idő, mint a hosszantartó szárazság ellen. A zab csekély kivételek leszámításával általában kielégítően áll, bár néhol ezt épp úgy, mint a tavaszi árpát is, a gaz és különösen a vadrepce nagyon ellepte. — **A repce** nagybára már elvirágzott, de korántsem felel meg a hozzá fűzött reményeknek, amennyiben a becőképződés a tulságos mértékben elszaporodott bolhák, hernyók stb. miatt nagybára tökéletlen. Legfeljebb csak gyenge, közepes termésre nyujt kilátást. Aratása e hó végével megindul. — **A tengeri, répafélék** munkálatai jól előre haladtak, a burgonyát is nagybára elültették, elvetették a kendert és lent, végül a dohányültetés is napirenden van. — **A takarmányfü** növények fejlődése a szárazabb vidékeken a normálisnál valamivel gyengébb, másutt általában kielégítő és jó, néhol rendkívül bő.

— **Segesvári komlótermelő szövetkezet** e hó 28-án tartja 1905/1906. évi r. közgyűlését. Fontos momentum lesz ez alkalommal, hogy új elnököt választanak, miután dr. Béli László réteni nagybirtokos lemondott öt év óta viselt elnökségről, mely állásban a szövetkezetet ujjaalakította, az állandó komlóvásárcsarnokot felépítette, abban állandó vásárt s forgalmat teremtett, a M. Á. V. tarifakezdeményt megszerezte s mindezek útján elérte azt, hogy Segesvár központi komlópiaci jelleget nyert, s hogy onnan évenként 1200–1500 zsák komló küldetik szét! A távozó elnöknek sok hálaival tartoznak az erdélyrészi komlótermesztők.

— **Komlópusztítók.** A kolozsvári állami komlótermelési szaktanár arra kéri a komlótermesztőket, hogy úgy növényi vagy állati komlópusztítók fellépése neki tudomására hozassék s különösen a beteg komlórésszel megküldessük. Ha nagyobb mértékű lenne a komló károsítók fellépése, úgy ajánlatos egyenesen a magyar-óvári növénykórtani állomást

illetve a budapesti m. kir. rovtartani állomást felhívni. Ugyanő 20 fill. bélyegjegy beküldése ellenében minden érdeklődőnek megküldi a Jablonyszky-féle fűzetet a komlópusztítókról és Cséser Lajos „Magyar komlóművelését“.

— **Szőlőkultúra Erdélyben.** Meglepő és örömkeltő az a nagyarányú érdeklődés, a melylyel a székely népsegítő akció keretén belül az elpusztított szőlőterületek rekonstrukciójára irányzott munkát fogadták. A székely vidéken ez évben nagyobbrányú szőlővessző és oltványkiosztás történt s az érdekeltek nagy, nem várt módon fogtak szőlőtermelésre különösen alkalmos vidékeken a szőlőtermeléshez. Darányi földművelésügyi miniszter éppen erre a fölköltött érdeklődésre való tekintettel Dicsőszentmártonban az ottani állami mintaszőlőtelepen szőlőmunkásképző iskola föllállítását határozta el.

— **Méhészeti előadások.** Az erdélyrészi méhészeti vándortanítók folyó évi június hónapban az alább megnevezett napokon és helyeken tartják előadásait. Tóth János hatodik kerületi, székhelye Nagyenyed. 18-án Szászvároson, 19-én N.-Ekermezőn, 20-án Hosszszuaszón, 21-én Küküllőváron. 22-én Alvincen, 23-án Borsómezőn, 25-én Nagyteremin, 26-án Teremi-Ujjfalun, 27-én Kerélszentpálon, 28-án Buzás-Besenyőn. Nagy János hetedik kerületi, székhelye Kolozsvár. 18-án Szamosujváron, a tanítóképző intézetnél, 19-én Rettegen, 20-án Besztercén, 21-én délelőtt Lesen, délután Nagyilván, 22-én délelőtt Magurán, délután Szent-Józsefen, 23-án délelőtt Szászbudakon, délután Nagysajón, 24-én délelőtt Alsósebesen, délután Bátoson, 25-én és 26-án Görgény-szentimrén az erdőri szakiskolánál, 28-án Kolozskarán.

— **A vasúti szállítási tarifák reformja.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület közgazdasági szakosztálya szombaton délután gróf Zselensky Róbert elnökle alatt ülést tartott, amelyen Vágner Henrik vasúti üzletvezető tartott hosszabb előadást a vasúti szállítási tarifák reformjáról. Szerinte a magyar vasútak árszállítási tarifái nem felelnek meg a lakosság zömét képező termelő osztály érdekeinek, azok reformja nemcsak szükséges, de e reformra most az idő is alkalmas. Az előadás alapján a következő határozati javaslat fogadtatott el:

1. Töröltessenek elvben és gyakorlatban ugy a nyilvánosan kihirdetett, mint a ki nem hirdetett u. n. titkos refakciás kedvezmények.

2. Az ezen intézkedés folytán a vasutintézetek pénztáiraiban megmaradó milliók erejéig teremtsék a mezőgazdasági gépek és szerszámok, a természetes és műtrágyák, valamint vetőmagvak és takarmánycikkek szállítására egy különösen mérsékelt díjszabás általános érvényességgel.

3. Az élő állatok szállítására új tarifarendszer alkalmaztassék és pedig külön a fogyasztási piacokra szállítandó élő részekre és külön a tenyésztési és használati célokra forgalomba kerülő élő részére.

4. A széna és szalma szállítása körül tapasztalható, akár szabályzatok és utasítások értelmében elkövetett, de a felek érdekeit sértő anomáliák szüntettessenek be. A magyar vasutak lépjenek érintkezésbe a külföldi vasutak igazgatóságaival egy olyan kölcsönös egyezmény létesítése céljából, amelyből kifolyólag az a szabványos minimális rakodási minta szabassék meg,

== Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök ==

az országszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

— „Eredeti Kalmár-rosták“ és heremagtisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszert 15-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtóerőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. — Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve. — Sürgőncim: Kalmár-rostagyár.

Seffer Antal SPORT ESZKÖZÖK ÉS KÖTÉLGYÁRTÓ IPARTELEPE

BUDAPEST, IV., KÁROLY UTCA BOLTSZÁM 12. (KÖZP. VÁROSHÁZ ÉPÜLETÉ)

Függőágy: 275 frt-tól

Gyermek butor nagy választékban.

Lawn-Tennis kerítő háló fuggóképpen álló szemekkel feketére hátrányozva 12 mtr. 6 frt-tól

Vízmentes ponyva és zsák

Lóháló: párja 8 frt-tól

Osszehajtható kerti butor nagy választékban.

Tornatermek berendezése és felszerelése

Szertornák hadsereg részére.

Teke baba eszélyo.

Mindennemű kötélárú hosszú szálú kenderből.

Osszehajtható támlás szék: csikos vitorlavásszalonnal dr. 360 frt-tól.

Valódi angol Lawn-Tennis labda tzt. 3 frt. 50-tól.

Valódi angol és amer. Racket 3 frt-tól.

Gyűrűhinta szabályozható hótelen 3 frt-tól.

TELEFON: 15-56. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve, Vidéki megrendelések pontosan foganatosítanak. ALAPÍTOTT: 1878.

1900. párisi világkiállítás Grand Prix.

KWIZDA FERENC JÁNOS

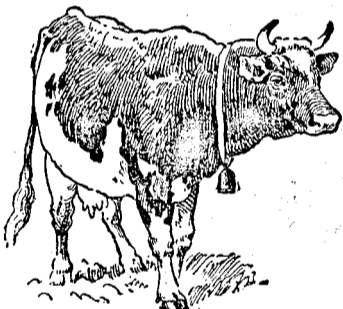
cs. és kir. ausztriai-magyarországi, kir. román és bolgár fejed. udv. szállító, ker. gyógyszerész 1737. I. Korneuburg, Bécs mellett. — Lósportcikkek.

Kwizda-féle Restitutions-fluid

cs. és kir. szab. mosóvíz lovak számára. Ára egy üvegnek 2 kor. 80 fill.

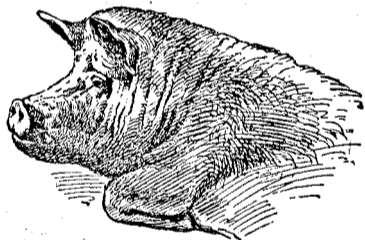
Több mint 40 éve használják az udvari és más nagyobb istállókban, úgy a polgári mint katonai körökben, az izmok erősítésére, nagy használat előtt és izombénaság ellen. A lovat trainingben igen nagy munkabírásra képesíti.

KWIZDA-féle Korneuburgi marha-táppor.

Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére. — 50 év óta a legtöbb istállóban használatban étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej javítására s a tejelés fokozására. 1 doboz ára 1.40 K. 1/2 doboz 70 fillér.

Csakis ezen védjeggyel valódi. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerháza, Budapest, VJ., Király-utca 12. és Andrássy-ut 26. szám.

Kwizda-féle sertés- és baromfi-por

Egészségi por a hizlás előmozdítására. Kis doboz Kor. 1.20. Nagy doboz Kor. 2.40.

Kwizda-féle baromfi-por

diätetikus szer a tápszerhez való hozzáadásra ludak, kacsák, tyukok, gyöngytyukok, páva k stb. részére. Egy doboz ára K. 1.

„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés) a saint-louis-i világkiállításon.

Alfa Separator R. J.

Jroda és gyár: Budapest, VI., Lomb-utca 11.

Tejgazdasági Gépgyár.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket! Jelenészetek, tejgazdasági telepek, tejszövetkezetek berendezése!

Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

Több mint 600 első díj!!! Évi gyártás kb. 80,000 Alfa separator.

Arjegyzékkel, költségvetéssel, utbaigazítással készséggel szolgálunk. 1018.

Mezőgazdasági Hitelbank

részvény társaság. Budapest, V., Báthory-utca 5.

Előnyös feltételek mellett nyújt gazdasági beruházási, függő termési, hizlálási, szeszgyári, tejgazdasági, dohánytermelési, kölcsönt

Hirdetéseket jutányos áron felvállal a lap kiadóhivatala

Szivattyúk és Mérlegek

különleges gyár Garvenswerke, WIEN, II., Handelsquai No. 130. Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse No. 6.

Mótor-benzint

minden fajsúlyban és mindennemű motorhoz alkalmasat jutányosan szállít a

Kőolajfinomító-gyár Részv.-társ. brassói gyarából.

Megrendelések a brassói irodába intézendők. Benzin adómentességére vonatkozó eljárást illetőleg, a kellő felvilágosítás ugyanott készséggel megadatik. 1687.

BONODOR-folyadék!

A legbüzösebb árnyékszékiszagot húzamosabb időre rögtön eltávolítja. Bruttó 5 kilogrammos bádogszelenczében bérmentve 7 korona 50 fillér. — Eleget 1 évre. 1 kiló próbacsomag 2 korona 50 fillér szállítás nélkül.

BONODOR-POR 5 kilós csomagokban 7 korona bérmentve. — 1 kiló próbacsomag 2 korona szállítás nélkül.

A gazdaságban használjuk: különösen istállóban, ólban, az alómra szórva. A trágya úgy a vetőmagvak conserválására. Bővebb felvilágosítással szolgál Farkas L. Márton, Kolozsvár. 1721. II.

A VILÁG LEGJOBB MOSÓGÉPE AZ

IDEAL-MOSÓGÉP

Gyártja: RAK és HOBZA, Hranice (Morvaország.)

Magyarországi képviselő:

ZITRIN IGNÁCZ, Sárospatak.

Prospektusok kívánatra ingyen és bérmentve.

1733

THOMASSALAK-LISZT

Csillag-védjegyű Stern-Marko a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya

minden kalászos-, kapás- és takarmánynövény (lőhere, lucerna, etc.) részére, valamint szőlő, gyümölcsfa, kerti vetemény és ugar trágyázására is.

Szíveskedjék a védjegyre, ólomzárra és tartalomjelzésre ügyelni!!!

KALMÁR VILMOS

BUDAPEST, VI. KER., TERÉZ-KÖRUT 3. SZ.

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin. v. e. z. ér. képviselője a magyar kőorua országainak területén. 1747

Elpusztíthatatlan minőségű

juta-, len- és kenderzsákok

vizhatlan vitorlavászon és juta kazal, gép- és szekértakaró

ponyvák

bármily nagyságban gyári áron 1738

kölcsönzsákok

minden célra

kölcsönponyvák

vasuti kocsik és asztagtakaróhoz legmérsékeltőbb kölcsönj ellenében

vizmentes esőköpenyek

igen jutányos áron szőlőkötöző jutafonalak

la egyszerhasznált, kg-ja 45 fillér, kötélárak, lópokrókok, egyszer használt juta-csomagoló vásznak.

Hungária kéveköttelek.

Minden anyag töltésére alkalmas egyszerhasznált zsákok vétele és eladása:

Nagel Adolf

zsák- és ponyva-nagyraktár és kölcsönintézetében.

BUDAPEST,

V., ARANY JÁNOS-utca 10. Sürgőnycim:

„Nagel, Budapest.” Vidéki telefon: 35—92 sz.

Nős gazdatiszti vagy ispáni

állást keres

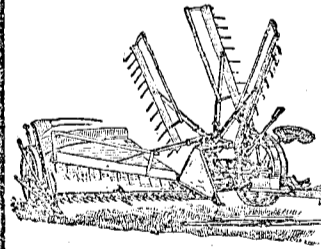
feltétlen józan életű szorgalmas, erélyes 30 éves ev. ref. vallásu, magyarul, románul és németül beszélő, 5 éve nagyobb gazdaságban működő ispán, — állattenyésztést, marhahizlálást és külső mezei gazdaságot kifogástalanul érti. Gazdasági gyakorlatát megelőzőleg végezte a kassai vizmester-iskolát és 4 évig működött ezen a téren, érti az összes talajjavítási munkálatokat u. m. lecsapolás, alagsóvezés, vízvezeték, örtokfelmérés és felosztásokat stb. Jelenlegi helyét nősülési szándékaért ohajtaná megváltoztatni. Legjobb információkkal rendelkezik. Szíves ajánlatokat „Nős Gazdatiszt” címen a kiadóhivatalba kérek. 1748

Kaszálógépek

fűnek, lóherének és gabonának

Széna-fordítók Széna-gereblyék fogatos üzemre

Széna- és szalmaprések kézi üzemre, tengeri morzsolók, cséplőgépek, járgányok, rosták, konkolyozók, ekék, hengerek, boronák, takarmányelkészítő gépek, „Pump-separat” tej- és lefölöző-gépek stb. Különlegesen sségekként a legújabb és legkitünőbb minőségben gyártanak és jótállás mellett szállítanak. 1749

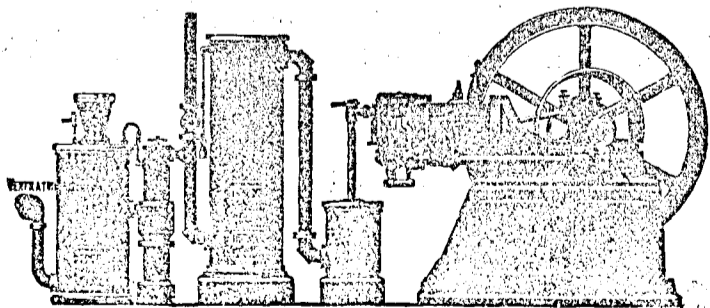

Mayfarth F. és Társa

mezőgazdasági gépgyára által Bécs, II./1. Taborstrasse 71. szám

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve Képviselek és viszonteladók kerestetnek.

1465.

Eredeti OSERS és BAUER motorok

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.

Motorgyár és vasöntöde: Bécs.

Benzin- és petroleum-motorok és locomobillók, szivó-gáz-motortelepek 2—3 fill. üzemköltséggel. — Kedvező fizetési feltételek. — Elsőrangú gyártmány. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.

Hydraulikus sajtók

Arany érem Szeged 1899.

Arany érem Budapest 1899

Arany érem Pozsony 1902

Hydrau-

likus

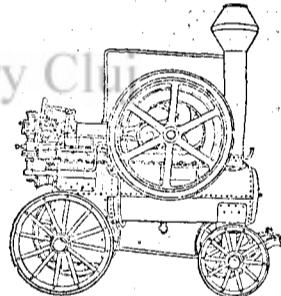
sajtóért

Gyümölcs-aszaló készülékeket gyártanak és szállítanak jótállás mellett, mint különlegességet a legújabb szerkezetben

Mayfarth Ph. és Ta., Bécs, II./1.

— különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben. —

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. Megrendelések idejében kértnek 1750

Beck és Gergely

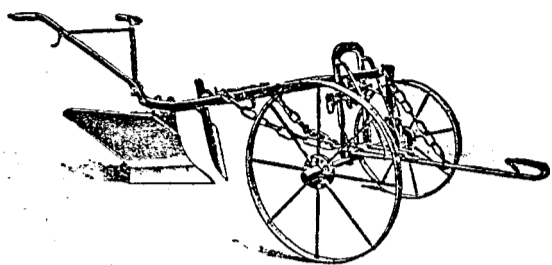
Budapest, V., Váci-ut 12.

1725 Benzinmotoros cséplőkészletek. Teljes malomberendezések.

benzin-, szivógáz- vagy más üzemre. Teljes olajgyári berendezések. Elismert legjobb kivitelben szállítanak s mindenkor raktáron megtekinthetők.

Minden tapasztalt gazda tudja, hogy a jelenkor legjobb talajmivelő eszköze az

eredeti
„BÄCHER“-féle
 aczéleke

Könnyű jarása
 jó munkája

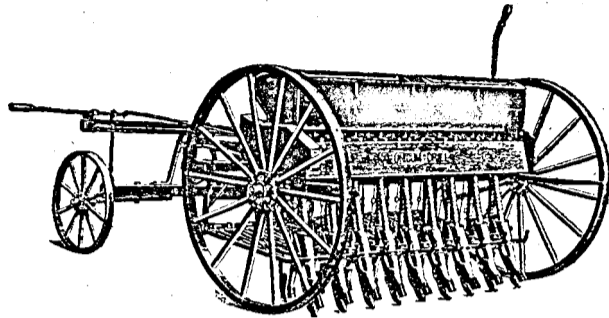
1705 tartóssága révén minden más gyártmányt felülmul. Ekéim kizárólag törhetetlen aczélefejekkel készülnek. Arjegyzék és árajánlat ingyen és bérmentve.

Bächer Rudolf ekegyára.

Az eredeti „MELICHÁR“-féle

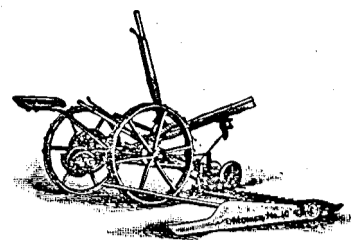
„UNICUM DRILL“

az egyedüli vetőgép, mely minden magne- met a szerkezet cserélése nélkül akár sikon, akár dombos vidéken feltétlenül egyen- letesen vet.

Előnyeit semmi sem bizonyítja jobban, mint hogy már eddig 2600 dbnál több van forgalomban. Kezelésének egyszerűsége valósággal meglepő. Felvilágosítást és árajánlatot készséggel küld:

Melichár Ferencz vetőgép- gyára.

Az amerikai eredeti „Johnston“

gyártmányú fűkaszálók, maróbrakó és kéve- kötő aratógépek és teljesen aczél gereblyék a legmegbízhatóbb gyártmányok.

Munkateljesítésükért a legmesszebb- menő szavatosságot elvállaljuk.

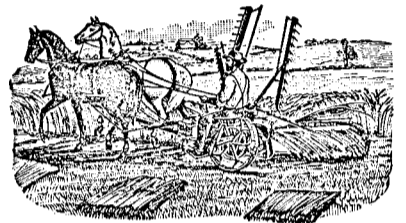
Ájánlattal és árjegyzékkel készséggel szolgál:

Bächer Rudolf

és

Melichár F.

gépgyarak.

Magyarországi főraktára: **BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 68. szám.**

„AGRARIA“ magyar gépforgalmi részvény-társaság a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság resiczei mezőgazdasági gépgyáranak vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!
Egyetememes acélekek.

- Eltörhetetlen tégelyacélekefej.
- Páncélacél-kormánylemez.
- Magasított acél-ekefej. 1457
- Porvédő kerekek.
- Acél gerendely.

Tiszta acélananyag saját hámorainkból.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes ta- lajmivelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására ter- jedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetik.

Ekegyártás terén leg- első-rangu magyar gyárt- mány, felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

Sürgönycim: „Agraria“ Budapest, Rövidített levélcim: „Agraria“ Budapest, V., Váci-ut 2.

FIATAL
 használt gőzcséplők

és **LOKOMOBILOK** elsőrangú gyártmányok, minden nagyságban gyárilag javítva szavatosság és kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók: **Horvát és Herczeg cégnél, Budapest, VI., Lehel-utca 8.** Allandó nagy raktár. — Csereüzletek köttetnek.

1710.

MASTIN

a Doctor Trnkóczy krajnai hízaló és védőszer. Kereskedésekben is kap- ható s a legmaga- sabb kitüntetések- ben részesült. — Gondos gazdák minden tenyész- állatnak adják s ezrivel küldik a köszönő iratokat. Postán küldve 5 csomag- ára 2 korona 70 fillér. Trnkóczy-gyógyszertár 1689 Laibach.

GANZ és TÁRSA

vasöntő- és gépgyár részvénytársulat **BUDAPESTEN.**

- Elektromos világító és erőátviteli berendezések egyen- és váltakozó áramra. Kolibri ivilám- pák. Brilláns ivilámpák reklámcélokra.
- Elektromos üzem berendezése uradalmakban és gazdaságokban. Meglévő üzemi berendezések átalakítása.
- Elektromos üzemű szivattyúk, tejgazdasági be- rendezések, emelőgépek, ventilátorok, mezei vasutak, szántó-, cséplő-, aprító- és takarmá- nyozó berendezések.
- Motorok** benzín-, spirítusz-, gáz-, szivó- gáz- és kohógáz-üzemre minden nagyságban 3000 lóerőig. Üzemköltség: 1 1/2 -- 2 1/2 fillér lóerőnként és óránként.
- Emelődaruk kézi-, gőz-, petroleum- vagy elek- tromos hajtásra.

- Közuti hengerlőgépek, gőzekék.
- Gőzmotoros személyszállító vasutikocsik kis és nagyvasutak számára.
- Mindenféle vasuti kocsik személy- és teherszá- llításra. Vasuti felszerelések. Kéregöntésű ke- rekek (Griffin rendszere).
- Hengerszék malmok számára, kéregöntetű hengerekkel. Mindenféle malomgépek. Egész malmok berendezése és felszerelése.
- Brikettsajtók szén, fűreszpor s effélék briket- tezésére.
- Turbinák minden egyes esetben a helyi szük- ségletnek megfelelően szerkesztve, tehát az elérhető legnagyobb hatásfok biztosításával.
- Speciális gépek a papír- és cellulózo-gyártáshoz. Transzmissziók. Püstemésző készülékek. Gyári berendezések.

1719 Arjegyzékekkel és költségvetésekkel szívesen szolgálunk.

Legyek

istállóból, konyhából, mé- szárszékéből, vágóhidról biztosan elűzetnek, ha **Légy-Bonodor** ral me- szeljük. — Legjobb már tavaszkor! — Egy kiló elegendő 25 □ méterre. 5 kiló, leírással, 6 korona, franco, utánvéttel

FARKAS L. MÁRTON,

Kolozsvár,

Király-utca 28.

1721. I.